

VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN KOULUTUSTOIMINTAOHJE

OHJEEN KUVAUS

Tämä koulutustoimintaohje ohjaa Vapaaehtoisen pelastuspalvelun järjestöverkostossa tapahtuvaa yhteistä koulutusta. Tavoitteena on yhdenmukaiset tavat toimia paljon vapaaehtoisia vaativissa viranomaisten auttamistilanteissa sekä varmistaa laadukkaan koulutuksen tarjoaminen kaikille verkoston toimijoille.

Ohje on päivittyvä ja sen sisältöä tarkastellaan noin kerran vuodessa.

Ohje koskee maalla tapahtuvaa yleistä pelastuspalvelua, johtamiskoulutusta ja kouluttajakoulutusta. Ohjeesta vastaa Suomen Punainen Risti, joka toimii Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koordinaatiojärjestönä.

Lentopelastustoiminnan koulutuksen koordinaatiosta vastaa Suomen Lentopelastusseura. Meri- ja järvipelastustoiminnasta Suomen Meripelastusseura. Näiden lisäksi Sukeltajaliitto on määritellyt lähtötasot vedenalaisen etsinnän kursseille.

Vapepa-verkoston yhteiset koulutukset on tässä ohjeessa listattu peruskoulutuksesta alkaen aina resurssikouluttajaan asti. Yhden koulutustason sisällä koulutukset on jaksotettu niin, että ensin tulevat aakkosjärjestyksessä yhteiset osat, joiden jälkeen vuorossa ovat valmistuneet lisäkoulutusmoduulit aakkosjärjestyksessä. Lisäkoulutusmoduuleja valmistuu vuosittain lisää, tähän ohjeeseen on listattu vain ne moduulit, jotka ovat ohjeen päivityshetkellä valmiita.

Tässä listattujen koulutusten lisäksi verkostossa on monia järjestöjen omia kursseja ja koulutuksia, jotka täydentävät yhteistä osaamista. Järjestöjen omien koulutusten kautta Vapepa-verkostossa on monipuolisesti osaavia vapaaehtoisia hälytysryhmissä ja muissa tehtävissä.

Perustasolla koulutuksista puhutaan kursseina, jotka antavat perusvalmiudet toimia hälytysryhmän jäsenenä. Koulutusten sisältöjä voidaan sisällyttää myös osaksi järjestöjen omia koulutuksia. Ylemmillä tasoilla kokonaisuudet kasvavat koulutuksiksi, jotka kattavat kurssimuotoisuuden lisäksi myös muunlaisia oppimisen paikkoja.

Hyväksytty 17.9. Keskustoimikunnan kokouksessa 3/2020

SISÄLLYSLUETTELO

OHJEEN KUVAUS	1
VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	3
HÄLYTYSRYHMÄN JÄSENEEN JA HARJOITTELIJAN PERUS- JA JATKOKOULUTUS	4
(I-TASON KOULUTUS)	4
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Vapaaehtoisen pelastuspalvelun peruskurssi (I)	4
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Ensihuollon peruskurssi (I)	5
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Etsinnän peruskurssi (I)	5
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Viestin peruskurssi (I)	5
Lisäkoulutusmoduulit I-tasolla	6
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Laitosetsinnän koulutusmoduuli (I)	6
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Suunnistuksen koulutusmoduuli (I)	6
RYHMÄNJOHTAJAN JA JOUKKUEENJOHTAJAN KOULUTUS	7
(II-TASON KOULUTUS)	7
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Ryhmänjohtajakoulutus (II)	7
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Joukkueenjohtajan peruskoulutus (II)	7
JOHTORYHMÄTOIMIJAN JA VAPEPA-JOHTAJAN KOULUTUS	8
(III-TASON KOULUTUS)	8
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Johtoryhmätoimijan koulutus (III)	8
Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Vapepa-johtajakoulutus (III)	8
VALMIUSPÄIVYSTÄJÄKOULUTUS	9
VALMIUSKOULUTTAJAKOULUTUS	9
RESURSSIKOULUTTAJAKOULUTUS	11
SANASTO	12

VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN KOULUTUSJÄRJESTELMÄ

Hälytysryhmän jäsen

- Yhteinen osa (4h)
- Toimialuekohtaiset peruskurssit (8h)
- Lisäkoulutusmoduulit

Ryhmänjohtaja

- Yhteinen osa (8h)
- Toimialuekohtainen osa (8h)
- Lisäkoulutusmoduulit

Joukkueenjohtaja

- Yhteinen osa (4h)
- Toimialuekohtainen osa (4-8 h)
- Lisäkoulutusmoduulit

Johtoryhmätoimija

- Yhteinen osa (8h)
- Lisäkoulutusmoduulit

Vapepa-johtaja

- Yhteinen osa (16h)
- Lisäkoulutusmoduulit

Yleisen Vapaaehtoisen pelastuspalvelun koulutusjärjestelmää rakentuu kolmitasoisesti:

1. paikallinen ja alueellinen perus- ja jatkokoulutus.
2. alueellinen ryhmänjohtaja- ja joukkueenjohtajakoulutus.
3. valtakunnallinen johtoryhmätoimija- ja Vapepa-johtajakoulutus.

Näiden Vapepa-verkoston yhteisten koulutusten koordinaatiosta, sisällöstä ja kouluttajakoulutuksesta vastaa Punainen Risti, joka tuottaa sisällöt yhteistyössä asiantuntijajärjestöjen kanssa.

Lentopelastustoiminnan koulutuksen koordinaatiosta vastaa Suomen Lentopelastusseura. Meri- ja järvipelastustoiminnasta Suomen Meripelastusseura.

Sukeltajaliitto on määritellyt lähtötasot vedenalaisen etsinnän kurseille.

Jokaiseen Vapepan hälytysryhmien tässä ohjeessa esiteltyihin koulutuksiin on tehty:

- Opintojaksomalli, joka sisältää koulutuksen perustiedot [Opintokeskus Siviksen](#) mallin mukaisesti.
- Kouluttajan nuotit, jotka antavat yhden yhtenäisen mallin koulutuksen toteutuksesta kouluttajalle.
- Koulutuksen diaesitys tai harjoitusmateriaalit, joita kouluttaja voi halutessaan muokata tarpeen mukaan.

HÄLYTYSRYHMÄN JÄSENEEN JA HARJOITTELIJAN PERUS- JA JATKOKOULUTUS (I-TASON KOULUTUS)

Hälytysryhmäläisten perus- ja jatkokoulutusten kouluttajina toimivat valmiuskouluttajat. Tämän tason koulutukset järjestetään ensisijaisesti paikallisesti ja alueellisesti Vapepan toimikuntien ja Punaisen Ristin piirin tukemana. Koulutuksia voivat järjestää Vapepa-verkoston järjestöt ja hälytysryhmät esimerkiksi omissa koulutusilloissaan, mahdolliset alueelliset erityispiirteet ja -tarpeet huomioon ottaen.

Perus- ja jatkotason koulutuksia voidaan järjestää myös osana erilaisia järjestöjen omia koulutuksia. Tällöin asiasta on sovittava etukäteen Vapepan toimikunnissa tai Punaisen Ristin piirin kanssa.

Peruskoulutus aloitetaan noin 4-8 tunnin paikallistasolla tai verkossa järjestettävillä peruskursseilla, jotka käsittelevät Vapaaehtoisen pelastuspalvelun peruskurssin lisäksi kolmea keskeistä sisältölinjaa. Linjakohtaisia perustason kursseja ovat etsinnän, ensihuollon ja viestin peruskurssit. Vapepa-verkoston yhteisten peruskoulutusten lisäksi on tarjolla useita Vapepan jäsenjärjestöjen järjestämiä eri toimialueiden peruskoulutuksia, joiden koordinaatiosta, sisällöstä ja kouluttajakoulutuksesta vastaa kukin järjestö.

Alueellinen jatkokoulutus, eli lisäkoulutusmoduulit ovat kestoaltaan 4-8 tuntia. Näiden rinnalla ovat nykyiset jatkokurssit vielä ajankohtaisia, kunnes ne muutetaan lisäkoulutusmoduulien muotoon. Jatkokoulutukset käsittelevät Vapepan kolmea suurinta toimialuetta: etsintä, ensihuolto ja viesti. Näiden lisäksi on tarjolla muitakin toimialue- ja järjestökohtaisia jatkokoulutuksia, joiden koordinaatiosta, sisällöstä ja kouluttajakoulutuksesta vastaa niistä vastuussa oleva järjestö/järjestöt.

Paikalliset erityispiirteet sekä hälytystehtävät ja muu alueen eri toimijoiden yhteistoiminta määrittävät osaltaan sen mille koulutukselle on paikallisesti tarvetta, jolloin tässä listattujen lisäkoulutusten lisäksi muiden koulutusten ja harjoitusten järjestäminen on järkevää.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: [Vapaaehtoisen pelastuspalvelun peruskurssi \(I\)](#)

Koulutus antaa perustiedot Vapepa-verkostosta ja sen toiminnasta viranomaisten tukena. Koulutuksen aikana tutustutaan Vapepan mekanismeihin, toimintamuotoihin ja koulutukseen. Tutuksi tulevat myös hälytysryhmätoiminta ja vapaaehtoisten rooli viranomaisten tukena.

Kohderyhmä:	Kurssi on avoin kaikille Vapepan hälytysryhmätoiminnasta kiinnostuneille tai siinä jo mukana oleville. Osallistuminen ei edellytä ennakkotietoja tai -taitoja.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	4h lähiopetusta.
Kouluttajana voi toimia:	Valmiuskouluttaja.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö yhteistyössä paikallistoimikunnan kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Ensihuollon peruskurssi (I)

Ensihuollon peruskurssilla perehdytään organisoituun vapaaehtoistoimintaan, jolla autetaan ja tuetaan ihmisiä erilaisissa äkillisissä onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa. Ensihuolto tukee ja täydentää viranomaisten toimintaa.

Kohderyhmä:	Ensihuoltotoiminnasta kiinnostuneet, jotka ovat käyneet Vapepan peruskurssin.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	8h lähiopetusta.
Kouluttajana voi toimia:	Ensihuollon valmiuskouluttaja.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö yhteistyössä paikallistoimikunnan kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Etsinnän peruskurssi (I)

Koulutuksen käytyään kurssilaiset tuntevat yleisimmin käytettävät etsintämenetelmät ja osaavat toimia etsijöinä. Osallistujat tietävät myös Vapepan toiminnan ja viranomaisyhteistyön periaatteet, henkilökohtaisen valmiuden osa-alueet ja osaavat varautua etsintöihin sekä toimia etsintähälytyksessä.

Kohderyhmä:	Etsintätoiminnasta kiinnostuneet, jotka ovat käyneet Vapepan peruskurssin.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	8h lähiopetusta.
Kouluttajana voi toimia:	Etsinnän valmiuskouluttaja.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö yhteistyössä paikallistoimikunnan kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Viestin peruskurssi (I)

Koulutus antaa perusvalmiudet käyttää Vapepassa yleisimmin käytettyjä viestivälineitä sekä viestitoiminnan säännöt, joita verkoston tehtävillä noudatetaan.

Kohderyhmä:	Viestitoiminnasta kiinnostuneet, jotka ovat käyneet Vapepan peruskurssin.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	8h lähiopetusta.
Kouluttajana voi toimia:	Viestin valmiuskouluttaja.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö yhteistyössä paikallistoimikunnan kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan.

LISÄKOULUTUSMODUULIT I-TASOLLA

Lisäkoetusmoduulit tuottavat peruskoulutuksen jälkeen lisäosaamista, jota voidaan kerryttää koulutusten lisäksi monella muulla tavalla. Lisäkoetusmoduulien määrä kasvaa vuosittain ja niitä voivat olla tuottamassa kaikki Vapepa-verkoston toimijat. Tarkemmat ohjeet sekä tukea lisäkoetusmoduulien tekemiseen on saatavilla Punaisen Ristin keskustoimistolta.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Laitosetsinnän koetusmoduuli (I)

Laitosetsinnän koetusmoduulissa tutustutaan erilaisiin katoamistapauksiin ja niissä käytettäviin etsintämenetelmiin sekä etsijöiden toimintaan laitosolosuhteissa.

Kohderyhmä:	Kohderyhmänä erilaisten laitosten henkilökunta, viranomaiset sekä etsinnän peruskoulutuksen ja rakennusetsinnän moduulin hyväksytysti suorittaneet ja hälytysryhmiin sitoutuneet alueen vapaaehtoiset.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	4h lähiopetusta.
Kouluttajana voi toimia:	Etsinnän valmiuskouluttaja, jonka tulee olla itse suorittanut laitosetsintäkurssi tai saanut kurssin pitämiseen valmiudet valmiuskouluttajien täydennyskoulutuksessa.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö yhteistyössä paikallistoimikunnan kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Osallistuminen etsintäharjoituksiin ja oikeisiin etsintätehtäviin hälytettäessä.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Suunnistuksen koetusmoduuli (I)

Suunnistuksen koetusmoduulissa tutustutaan suunnistuksen perusteisiin.

Kohderyhmä:	Kohderyhmänä etsinnän peruskoulutuksen hyväksytysti suorittaneet ja hälytysryhmiin sitoutuneet vapaaehtoiset. Osallistujilla tulee olla normaalin etsintävarustuksen lisäksi omat kompassit.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	4h lähiopetusta.
Kouluttajana voi toimia:	Etsinnän valmiuskouluttaja, jonka tulee olla itse suorittanut suunnistuksen koetusmoduulin tai saanut kurssin pitämiseen valmiudet valmiuskouluttajien täydennyskoulutuksessa.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö yhteistyössä paikallistoimikunnan kanssa. Koulutusosioissa ja harjoituksessa on hyvä tehdä yhteistyötä paikallisen suunnistusseuran tai muun suunnistuksen tuntevan porukan kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Osallistuminen paikallisen suunnistusseuran järjestämille iltarasteille tai muihin suunnistustapahtumiin.

RYHMÄNJOHTAJAN JA JOUKKUEENJOHTAJAN KOULUTUS (II-TASON KOULUTUS)

Toisen koulutustason Vapepan koulutusjärjestelmässä muodostavat alueellinen ryhmänjohtajakoulutus ja täydennyskoulutuksena alueellinen joukkueenjohtajamoduuli. Kouluttajina toimivat kokeneet vapaaehtoiset kouluttajat, asiantuntijat ja järjestöjen henkilöstö. Koulutuksia voivat järjestää Vapepa-verkoston järjestöt tai hälytysryhmät maakuntatoimikuntien ja Punaisen Ristin piirien tuella alueellisesti. Joukkueenjohtajakoulutus voidaan järjestää myös valtakunnallisesti. Koulutukset voidaan myös yhdistää, mistä esimerkkinä Maastojohtajakoulutus.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Ryhmänjohtajakoulutus (II)

Koulutus valmistaa toimimaan hälytysryhmän operatiivisen toiminnan johtajana. Koulutuksen aikana käydään läpi operatiivisen ryhmänjohtamisen edellytyksiä ja ryhmänjohtajan vastuulle kuuluvat tehtävät hälytystilanteen eri vaiheissa.

Kohderyhmä:	Koulutus on tarkoitettu henkilöille, joilla on Vapepan peruskurssien tuottama osaaminen ja valmiudet toimia ryhmänjohtajana operatiivisilla tehtävillä.
Opetustunnit (lähi- ja/tai verkko-opetus):	16 opetustuntia. Kokonaisuus muodostuu yhteisten osaamistavoitteiden mukaisesta sisällöstä (8 h) ja toimialuekohtaisista ryhmänjohtajataidoista (8 h).
Kouluttajana voi toimia:	Kokeneet valmiuskouluttajat.
Järjestäjänä voi toimia:	Mikä tahansa Vapepa-verkostoon kuuluva järjestö tai hälytysryhmä yhteistyössä maakuntatoimikunnan ja Punaisen Ristin piirin kanssa.
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan ja alueellisesti sovitut toimintatavat. Ryhmänjohtajan taitoja on hyvä kerrata vähintään muutaman kerran vuodessa osallistumalla harjoituksiin ja hälytysryhmätehtäviin.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Joukkueenjohtajan peruskoulutus (II)

Joukkueenjohtajakoulutuksen yhteinen osa (4h) luo Vapepa -verkoston vapaaehtoiselle pohjan johtaa laajassa hälytystilanteessa joukkuetta, joka koostuu 2-10 ryhmästä. Toimialuekohtainen osa (4-8h) keskittyy teorian ja harjoitusten kautta kunkin toimialueen joukkueenjohtamisen erityispiirteisiin.

Kohderyhmä:	Koulutus on tarkoitettu ryhmänjohtajille, joilla on Vapepan peruskurssien tuottama osaaminen ja valmiudet toimia joukkueenjohtajana operatiivisilla tehtävillä.
Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	8-12 opetustuntia. Kokonaisuus muodostuu yhteisten osaamistavoitteiden mukaisesta sisällöstä (4 h) ja toimialuekohtaisista joukkueenjohtajataidoista (4-8 h).

Kouluttajana voi toimia:

Järjestäjänä voi toimia:

Taitojen ylläpitovaatimukset:

Kokeneet valmiuskouluttajat

Mikä tahansa Vapepa-verkoston kuuluva järjestö tai hälytysryhmä yhteistyössä maakuntatoimikunnan ja SPR:n piirin valmiuspäällikön kanssa.

Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan ja alueellisesti sovitut toimintatavat. Joukkueenjohtajan taitoja on hyvä kerrata vähintään muutaman kerran vuodessa osallistumalla harjoituksiin ja hälytysryhmätehtäviin.

JOHTORYHMÄTOIMIJAN JA VAPEPA-JOHTAJAN KOULUTUS (III-TASON KOULUTUS)

Kouluttajina toimivat kokeneet vapaaehtoiset kouluttajat, asiantuntijat ja järjestöjen henkilöstö. Johtoryhmätoimijakoulutukset järjestetään ensisijaisesti alueellisesti maakuntatoimikuntien ja SPR:n piirien tuella. Vapepa-johtajakoulutukset järjestetään ensisijaisesti valtakunnallisesti SPR:n keskustoimiston valmiuskoulutussuunnittelijan tuella.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Johtoryhmätoimijan koulutus (III)

Koulutus valmistaa toimimaan Vapepan operatiivisella johtopaikalla. Koulutuksen aikana käydään läpi operatiivisen johtoryhmätoiminnan edellytyksiä sekä johtopaikan toimintojen organisoimisen perusteet.

Kohderyhmä:

Koulutus on tarkoitettu henkilöille, joilla on Vapepan peruskurssien tuottama osaaminen ja valmiudet toimia johtopaikalla operatiivisessa henkilöstössä.

Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):

8h lähiopetusta

Kouluttajana voi toimia:

Kokeneet valmiuskouluttajat

Järjestäjänä voi toimia:

Mikä tahansa Vapepa-verkoston kuuluva järjestö yhteistyössä maakuntatoimikunnan ja Punaisen Ristin piirin kanssa.

Taitojen ylläpitovaatimukset:

Aktiivinen osallistuminen hälytysryhmätoimintaan ja johtoryhmätoimintaan hälytystehtävillä tai harjoituksissa.

Koulutuksen nimi ja koulutustaso: Vapepa-johtajakoulutus (III)

Koulutus valmistaa toimimaan Vapepa-johtajana, eli vapaaehtoisjoukkojen johtajana operatiivisilla tehtävillä hyvässä yhteistyössä viranomaisten kanssa.

Kohderyhmä:

Koulutus on tarkoitettu henkilöille, joilla on vahva kokemus Vapepan toiminnasta sekä kokemusta johtotehtävissä toimimisesta. Koulutusvaatimuksena on

Opetustunnit (lähi- ja verkko-opetus):	johtoryhmätoimijakoulutus (siirtymäajan jälkeen).
Kouluttajana voi toimia:	Koulutukseen haetaan Punaisen Ristin piirin tai maakuntatoimikunnan suosituksella.
Järjestäjänä voi toimia:	16h lähiopetusta ja 8h verkko-opetusta
Taitojen ylläpitovaatimukset:	Kokeneet valmiuskouluttajat ja Vapepa-johtajat Punaisen Ristin keskustoimisto.
	Aktiivinen osallistuminen alueellisiin ja valtakunnallisiin täydennyskoulutuksiin sekä johtoryhmätoimintaan hälytystehtävillä tai harjoituksissa sekä maakuntatoimikunnan järjestämiin tapaamisiin.

VALMIUSPÄIVYSTÄJÄKOULUTUS

Valmiuspäivystäjät ovat alueellisesti koulutettuja vapaaehtoisia, jotka vastaavat viranomaisten hälytyksiin ja hälyttävät vapaaehtoisia tapahtumapaikalle. Päivitetty, yhteinen koulutusrunko valmistuu vuoden 2021 aikana.

VALMIUSKOULUTTAJAKOULUTUS

Punaisen Ristin keskustoimisto vastaa Vapepan valmiuskouluttajien koulutuksesta. Vuosittain järjestettävä valmiuskouluttajakoulutus valmistaa Vapaaehtoisen pelastuspalvelun, viestin, ensihuollon ja etsinnän peruskurssin kouluttamiseen.

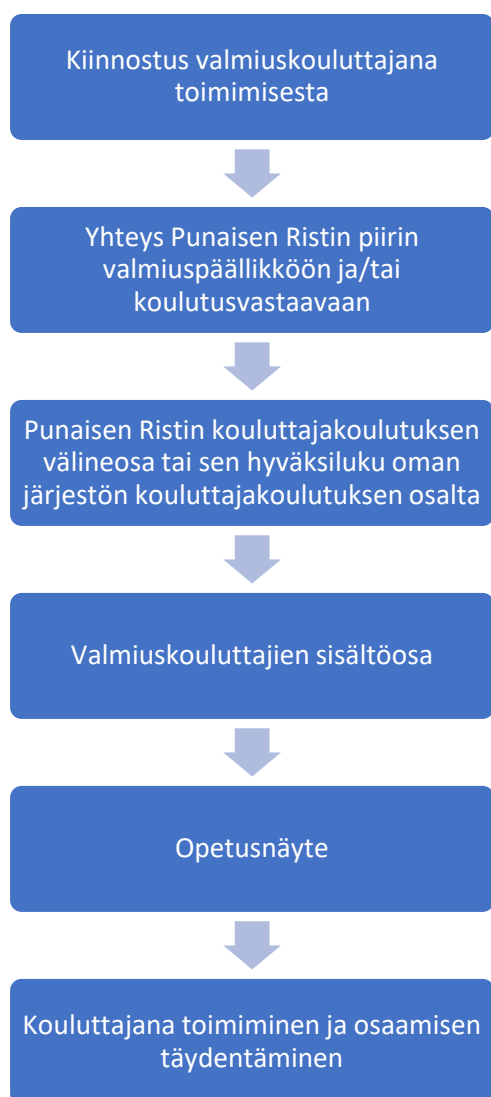
Pääsyvaatimukset valmiuskouluttajakoulutukseen

1. Valmiuskouluttajakoulutukseen hakeutuvilla on oltava suoritettuna se toimialuekohtainen peruskurssi, jonka kouluttajaksi vapaaehtoinen on hakeutumassa, tai vastaavat tiedot ja taidot hankittuna
2. Lisäksi hakijalla tulee olla hyvät perustiedot Vapepasta ja kokemusta kenttätason Vapepa-toiminnasta
3. Henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan hakijan tulee olla kouluttajaksi sopiva ja koulutustoimintaan ja sen kehittämiseen sitoutunut

Punaisen Ristin piirin valmiuspäällikkö vastaa siitä, että koulutukseen hyväksytyt vapaaehtoiset täyttävät nämä peruskriteerit. Poikkeustapauksissa koulutukseen soveltumisesta neuvotellaan yhdessä keskustoimiston valmiuskoulutussuunnittelijan kanssa.

Kouluttajakoulutusputken vaiheet

KIINNOSTUS VALMIUSKOULUTTAJANA TOIMIMISESTA
Vapepan kouluttajakoulutukseen voivat osallistua kaikkien Vapepan jäsenjärjestöjen vapaaehtoiset. Mitä monipuolisemmin meillä on kouluttajia, sitä monipuolisemmin voimme koulutustoimintaa kehittää.

YHTEYS PUNAISEN RISTIN PIIRIN VALMIUSPÄÄLLIKKÖÖN JA/TAI KOULUTUSVASTAAVAAN

Vapepan valmiuskouluttajat ovat Punaisen Ristin kouluttajaputken käyneitä kouluttajia, riippumatta kotijärjestöstä. Koulutukseen hakeudutaan Punaisen Ristin piirien valmiuspäälliköiden kautta, jotka tekevät päätöksen vapaaehtoisen hyväksymisestä valmiuskouluttajakoulutukseen. Hakuvaiheessa kouluttajakoulutukseen hakeutuva haastatellaan valmiuspäällikön ja/tai piirin koulutusvastaavan toimesta ja kerätään tarvittavat ennakkotiedot soveltuvuudesta toimialuekohtaiseen koulutukseen.

PUNAISEN RISTIN KOULUTTAJAKOULUTUKSEN VÄLINEOSA TAI SEN HYVÄKSILUKU OMAN JÄRJESTÖN KOULUTTAJAKOULUTUKSEN KAUTTA

Punaisen Ristin kouluttajakoulutuksen ensimmäinen lähijakso on ns. välineosa. Siinä keskitytään oppimisen ohjaamisen sekä koulutustilaisuuden suunnittelun ja toteutuksen menestystekijöihin, kokeillaan erilaisia opetusmenetelmiä sekä tutustutaan koulutustilanteessa tapahtuvaan viestintään ja vuorovaikutukseen. Tämä osa voidaan sopia hyväksiluettavaksi Punaisen Ristin piirin valmiuspäällikön ja/tai koulutusvastaavan kanssa.

VALMIUSKOULUTTAJIEN SISÄLTÖOSA

Valmiuskouluttajakoulutuksen sisältöosan aikana osallistujat kertaavat toimialuekohtaisen sisältötiedon sekä oppivat lisää soveltuvia opetusmenetelmiä koulutuskäyttöön. Koulutus aloitetaan Vapepan peruskurssin kouluttajakoulutuksella, josta jatketaan toimialuekohtaisilla, eli etsinnän, ensihuollon tai viestin peruskurssien sisältöosilla.

OPETUSNÄYTE

Opetusnäyte suoritetaan jossain oman koulutuslinjan koulutuksessa. Sen kesto on vähintään 2 oppituntia. Opetusnäytteen vastaanottaa Punaisen Ristin piirin sovittu työntekijä tai resurssikouluttaja

KOULUTTAJANA TOIMIMINEN JA OSAAMISEN TÄYDENTÄMINEN

Valmiuskouluttajakoulutusoikeus on voimassa kolme vuotta kouluttajapätevyyden saamisesta. Osallistumalla valmiuskouluttajien täydennyskoulutukseen kouluttaja päivittää kouluttajapätevyytensä seuraavaksi 3 vuodeksi.

RESURSSIKOULUTTAJAKOULUTUS

Resurssikouluttajat toimivat Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoiskouluttajien valmentajina ja kouluttajina työntekijöiden rinnalla sekä kouluttajiksi valmistuvien opetusnäytteiden ohjaajina ja vastaanottajina. Resurssikouluttajat voivat toimia osaamisalueidensa mukaisesti kouluttajina kaikilla kouluttajakoulutuksen osa-alueilla.

Resurssikouluttajakoulutusta järjestetään Suomen Punaisen Ristin keskustoimiston toimesta kahden-kolmen vuoden välein ja siihen hakeudutaan Punaisen Ristin piirin valmiuspäällikön tai koulutusvastaavan kautta.

Resurssikouluttaja voi kiinnostuksensa ja osaamisalueidensa mukaisesti suuntautua yhteen tai useampaan seuraavista tehtävistä;

- Opetusnäytteiden vastaanottajana ja kouluttajakokelaan tukena ja ohjaajana
- Kouluttajana kouluttajakoulutuksessa
- Koulutuksen sisältöjen suunnittelu- ja kehittämistehtävissä

SANASTO

KOULUTTAJAN NUOTIT

Kouluttajan nuotit on peruskuvaus siitä, miten koulutus voidaan toteuttaa niin, että suunnitellut oppimistavoitteet täyttyvät. Kouluttaja voi halutessaan käyttää myös muita tapoja, kohderyhmä ja tavoitteet huomioon ottaen.

KOULUTUS JA KURSSI

Perustasolla Vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa määrämuotoisista koulutuksista puhutaan kursseina, jotka antavat perusvalmiudet toimia hälytysryhmän jäsenenä. Erityisesti perustason koulutusten sisältöjä voidaan sisällyttää myös osaksi järjestöjen omia koulutuksia/kursseja. Ylemmillä tasoilla kokonaisuudet kasvavat koulutuksiksi, jotka kattavat kurssimuotoisuuden lisäksi myös muunlaisia oppimisen paikkoja.

LISÄKOULUTUSMODUULI

Lisäkoulutusmoduuli on yhteisellä rungolla tuotettu johonkin Vapepan toiminnassa tarvittavaan osaamiseen tehty jatkokoulutus. Lisäkoulutusmoduulien määrä kasvaa vuosittain ja niitä voivat olla tuottamassa kaikki Vapepa-verkoston toimijat omalta osaamisalueeltaan. Tarkemmat ohjeet sekä tukea lisäkoulutusmoduulien tekemiseen on saatavilla SPR:n keskustoimistolta. Toistaiseksi lisäkoulutusmoduuleja on valmistunut vain I-tasolle, mutta niitä voidaan tuottaa myös II- ja III-tasolle.

OPINTOJAKSOMALLI

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun opintojaksomalli mukailee Opintokeskus Siviksen opintojaksomallia. Opintojaksomallin avulla järjestö voi lisätä koulutuksensa laatua ja yhdenmukaistaa koulutusten toteutusta, koska osaamistavoitteet, sisältö ja laajuus pysyvät samoina toteuttajasta riippumatta. Siviksen opintojaksomallipohjan käyttäminen helpottaa koulutusten rahoitusta, jos koulutuksen järjestävä järjestö on Siviksen jäsen.

OSAAMISTAVOITTEET

Osaamistavoitteilla kuvataan sitä osaamista, jonka opiskelija voi koulutuksen avulla tai sen aikana saavuttaa. Osaamistavoitteita voidaan määritellä kuudelle eri vaativuustasolle lähtien yksinkertaisesta muistamisen tasosta edeten vaativimpaan luomisen tasoon.

ROOLI

Roolilla kuvataan sitä tehtävää, jossa vapaaehtoinen toimii. Rooleja ovat harjoittelija, hälytysryhmän jäsen, ryhmänjohtaja, joukkueenjohtaja, johtoryhmätoimija, Vapepa-johtaja ja valmiuspäivystäjä. Roolissa toimimiseen on määritelty tietty osaaminen. *Ohje hälytysryhmäläisen osaamisen kuvauksesta* sisältää kuvauksen hälytysryhmäläisten tehtävissä tarvittavasta osaamisesta, kuvauksen roolista sekä koulutustasojen koulutuskortit osaamistavoitteineen. Osaamisen hankkimiseen määrämuotoinen koulutus on vain yksi tapa. Osaamista voi hankkia myös esimerkiksi ryhmätoiminnan ja itseopiskelun kautta.

TOIMIALUE

Vapepan kolme keskeistä toimialuetta ovat etsintä, ensihuolto ja viesti. Näitä on koulutuksen yhteydessä kutsuttu aiemmin linjoiksi. Mainitun kolmen toimialueen lisäksi Vapepa toimii jäsenjärjestöjensä osaamisen kautta myös useilla muilla toimialueilla, kuten lentopelastus, vesistöetsintä, ensiapu, muonitus, henkinen tuki, kuljetus, liikenteenohjaus, ympäristöonnettomuudet, vedenalainen etsintä.

VALMIUSKOULUTTAJA

Valmiuskouluttaja on kokenut vapaaehtoinen, joka on suorittanut Punaisen Ristin kouluttajakoulutuksen ja joka on lupautunut noudattamaan valtakunnallisen linjauksen mukaisia koulutusohjelmia. Kouluttajaoikeus on voimassa kerrallaan kolme vuotta.

YHTEINEN OSA

Yhteisellä osalla kuvataan sitä osaa koulutuksesta, jossa käsitellään kaikille yhteisten osaamistavoitteiden mukaista sisältöä - toimialueesta riippumatta. Yhteisten osaamistavoitteiden mukainen sisältö voi koskea vaikkapa jaksamista, purkukeskustelua tai Vapepan verkosto-osaamista.